KLIIMAMINISTEERIUM

Urmas Maranik
MTÜ Looduse ja Inimeste Eest
mtu.loodus@gmail.com

Teie 10.10.2026

Meie 29.10.2026 nr 21-6/26/77-2

Vastus täiendavale märgukirjale ja selgitustaotlusele
tuuleenergia edendamise toetuse teemal

Austatud Urmas Maranik

Olete pöördunud Kliimaministeeriumisse täiendava märgukirja ja selgitustaotlusega tuuleenergia edendamise toetuse teemal.

Olete pöördumises välja toonud, et planeeringu menetlemise kestust mõjutavad mh ka asjaolud, mida kohaliku omavalitsuse üksus (edaspidi *KOV*) ei saa kontrollida. Nõustume Teie väitega. Näiteks loodusuuringud planeeringumenetluses selleks läbi viiaksegi, et asjaolud, mis tuulepargi rajamist võivad mõjutada, aga mis veel teada ei ole, saaksid välja selgitatud. Sellest aga ei järeldu, et planeeringu menetlemise tõhusus ei sõltu KOVist. KOVil on planeeringumenetluses juhtroll ja menetluse lõpuleviimine sõltub olulisel määral KOVist. Täiendavaid taastuvenergia võimsusi on vaja. Seetõttu on meetme eesmärgiks mh ka ergutav mõju menetlustele, mis oodatud tempos ei ole edenenud. Planeeringute menetlemist üle viie aasta ei saa pidada täiendavate taastuvenergia võimsuste vajadust arvestades mõistlikuks menetlusajaks ka kõiki mahukaid uuringuid arvestades.

Olete 10.10.2026. a esitanud veel teisegi märgukirja ja selgitustaotluse. Vastuses sellele on selgitatud põhjalikumalt, et meetmega ei muudeta planeerimismenetluses ega ehitusloa menetluse läbiviimise, sh uuringute läbiviimise korda. Toetusmeetme eelnõu seletuskirjas on rõhutatud, et planeerimismenetlus on nõudlik ja hoolikat kaalumist eeldav haldusmenetlus ning kehtestamiseni peavad jõudma arendamiseks sobivad alad.

Meetme eesmärk on luua täiendav stiimul tuuleenergia arendamiseks vajalike planeeringute kehtestamiseks ning seeläbi aidata kaasa uute taastuvenergia tootmisvõimsuste lisandumisele. Eesti energiajulgeoleku ja taastuvenergia eesmärkide seisukohalt on oluline, et tuuleenergia arendamiseks vajalikud planeeringud liiguksid edasi ning sobivate alade arendused jõuaksid elluviimiseni. Riigieelarvelised vahendid on piiratud ning ei saa eeldada, et meede, millel on mh eesmärk menetluste läbiviimise tõhusust tõsta, kehtib piiramatu aja.

Ei saa asuda seisukohale, et KOV peaks menetlema üksnes neid planeeringuid, mis kvalifitseeruvad käesoleva meetme alusel toetusele. Planeeringumenetlusi tuleb õiguspäraselt läbi

viia sõltumata toetusmeetme olemasolust. Planeeringumenetluste läbiviimine on KOVi seadusest tulenev kohustus, planeeringuid on menetletud ka enne toetusmeedet ja menetletakse ka pärast toetusmeedet.

See, millised uuringud tuleb teha planeeringu koostamisel ja millised küsimused saab lahendada hilisemas loamenetluses, tuleb otsustada konkreetse menetluse ja sellele kohalduvate nõuete alusel, mitte toetuse saamise võimalusest lähtudes.

Meetme eesmärgist tulenevalt on põhjendatud siduda toetuse andmine planeeringu kehtestamiseni jõudmisega ning piiratud eelarve tingimustes eelistada planeeringuid, mis loovad kiiremini eeldused täiendavate taastuvenergia tootmisvõimsuste rajamiseks. Sellest ei saa siiski järeldada KOVide ebavõrdset kohtlemist, vaid tegemist on meetme eesmärgist ja eelarvelistest võimalustest tuleneva ja proportsionaalse valikuga.

Alates 2025. a kehtestatud planeeringute hõlmamise eesmärk ei ole nö tagantjärele premeerida planeeringu kehtestamist, vaid toetada planeeringute realiseerimist ja jõudmist ehituslubade ning investeeringuteni. Ka seletuskirjas on märgitud, et tagasiulatuva kohaldamise eesmärk on toetada kehtestatud planeeringute alusel tuuleparkide rajamisega edasiliikumist ning jõudmist ehituslubade andmiseni. Võrdse kohtlemise põhimõttest ei tulene nõuet, et toetust peaks saama taotleda piiramata ajalise ulatusega. Piiri tõmbamine teatud kuupäevast ei tähenda veel diskrimineerimist, kui see on seotud meetme eesmärgiga ning seda kohaldatakse kõigile samadel alustel.

Ei saa nõustuda väitega, et 1. jaanuari 2025 kuupäev oleks meelevaldne või diskrimineeriv. Enne seda kehtestati viimased tuuleenergia planeeringud 2023. aastal. Meede ei pea selleks, et olla õiguspärane, hõlmama kõiki kunagi kehtestatud tuuleenergia planeeringuid. Meetme ergutav mõju ja eesmärgipärasus väheneksid oluliselt, kui toetust oleks võimalik taotleda ajaliselt piiramata kõigi varasemate planeeringute eest sõltumata nende seosest lähiaastatel lisanduvate tootmisvõimsustega. Seetõttu on põhjendatud piirata toetuse saamise võimalus planeeringutega, mille puhul on kõige tõenäolisem, et need aitavad lähiaastatel kaasa täiendavate taastuvenergia tootmisvõimsuste rajamisele ja mille elluviimise motiveerimine on igati põhjendatud.

Asjaolu, et kohaliku omavalitsuse üksus on saanud Eesti taaste- ja vastupidavuskava rahastusest (edaspidi *RRF*) rahastatud meetmest „Kohalike omavalitsuste võimestamine roheliste investeeringute tegemisel“ planeeringu kehtestamise järel jätkutoetust, ei välista toetuse saamist eelnõus kajastatud meetmest. RRFi meetme eesmärk oli KOVide kui menetlejate võimekuse tõstmine planeeringumenetluse läbiviimisel. Nüüdseks on RRFi meetme periood lõppenud ja uusi taotlusi enam vastu ei võeta. RRFi meetmes ei olnud jätkutoetuse kasutusala reguleeritud. Tuuleenergia edendamise toetuse kasutusala on määratletud, KOV tööjõukulude katmine abikõlblik ei ole ja toetust saab kasutada üksnes kogukonnale oluliste investeeringute tegemiseks.

Küsisite, milliste andmete alusel määratakse kindlaks konkreetse taotlusvooru eelarve suurus. Vastavalt määruse eelnõule on taotlusvooru eelarve suuruse üle otsustamine ministri pädevuses. Kuna tegemist on nn jooksva taotlusvooruga, on taotlusvooru eelarve maksimaalne suurus riigi eelarvestrateegia lisas 5 ja riigieelarves meetmele ette nähtud summa. Taotlusvoore korraldatakse vastavalt riigieelarve võimalustele ja lisanduvatele taastuvenergiavõimsustele.

Viide korruptsiooniriskile ei ole meie hinnangul põhjendatud. Planeeringu kehtestamine on haldusotsus, mille tegemisel peab KOV järgima planeerimisseadusest, keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadusest ning haldusmenetluse seadusest tulenevaid nõudeid. Toetusmeetme kehtestamisega ei muudeta planeeringu kehtestamise materiaalõiguslikke eeldusi ega menetlusnõudeid. Planeeringu kehtestamise otsus peab ka edaspidi põhinema uuringutel, mõjuhindamisel ja asjakohaste huvide kaalumisel.

Asjaolu, et meetme eelarve on piiratud, ei muuda meetme toimimist loteriiks. Meetme eesmärk on luua ergutav mõju ja aidata kaasa sellele, et täiendavad taastuvenergia tootmisvõimsused jõuaksid võimalikult kiiresti planeerimisfaasist elluviimiseni. Piiratud eelarve tingimustes on põhjendatud suunata vahendid nendele planeeringutele, mis loovad kiiremini eeldused täiendavate taastuvenergia tootmisvõimsuste rajamiseks. Selline lahendus on kooskõlas meetme eesmärgiga ega muuda toetuse andmist juhuslikuks.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Rein Vaks
energeetikaosakonna juhataja

Sille Uusna-Rannap, 625 4443
sille.uusna-rannap@kliimaministeerium.ee